

[Landbrugsministeren]

Uden i øvrigt at gå i detaljer omkring det forslag til ny landbrugslov, som regeringen vil fremsætte inden længe, vil jeg her nævne, at disse principper om større rummelighed ligger til grund for forslaget til den ny landbrugslov. Den enkelte landmand vil få større mulighed for at tilpasse bedriften og i langt flere tilfælde end hidtil uden en særlig godkendelse fra myndighederne, og tilpasningen kan være såvel i opadgående retning – ved tilkøb – som i nedadgående retning – gennem frastykning. Omsætningen af ejendomme under 30 ha bliver nemmere. Det vil gøre situationen lettere for de mange ældre, som gerne vil aftrappe eller forlade erhvervet, og som hidtil har haft vanskeligheder ved at finde en køber, som kan opfylde uddannelseskravet. Samtidig kan det medvirke til at beholde et befolkningsgrundlag på landet, som kan styrke landsbyernes overlevelsesmuligheder.

Det kommende lovforslag vil derfor indeholde bedre muligheder for at omdanne tidligere landbrugsejendomme til gode boligejendomme.

Landbruget vil kunne drives under forskellige ejerformer. Jeg er personlig ikke i tvivl om, at selvejet også i fremtiden vil være den bærende ejerform inden for landbruget, men andre muligheder skal ikke udelukkes. De kan være bedre egnede i visse situationer, f.eks. ved generationsskifte. Det kan gælde aktieselskaber og andelselskaber eller fællesdrift af enkelte landbrug. For at skabe et dynamisk landbrug må alle muligheder afprøves. Vi må være villige til at gå nye veje og i den forbindelse også afprøve nye ejerformer.

Jeg vil inden længe fremsætte forslag om, hvordan vi kan anvende de 50 mio. kr., som er afsat til etableringshjælp for andelsbrug og andre landbrugsfællesskaber. Landbrugsloven skal kunne rumme mangfoldigheden. Der skal være mulighed for at skabe store, specialiserede produktionslandbrug, samtidig med at den, der ønsker at være deltidslandmand, skal have mulighed herfor. Det er specielt vigtigt, at den, der ønsker at starte som deltidslandmand, ikke lægges hindringer i vejen, hvis han ønsker at udvide bedriften.

Er der da slet ingen prioritering, vil nogle måske spørge. Jo, det er der. Husdyrbrug med en væsentlig animalsk produktion vil i den nye landbrugslov få en fortrinnsstilling ved supple-

ring af jord. Det har to hensigter. For det første at sikre, at dansk fødevarerindustri også fremover vil have rådighed over tilstrækkelige tilførsler af animalske råvarer af høj kvalitet. For det andet at sikre, at disse bedrifter får bedre mulighed for gennem tilkøb af jord at opfylde de harmonibestemmelser, som træder i kraft den 1. januar 1990. En stor del af den animalske produktion finder i dag sted på bedrifter, som ikke kan opfylde de kommende harmonikrav på egen bedrift.

Udformningen af landbrugsloven vil derfor ske således, at det for husdyrproducenterne bliver nemmere at opfylde den allerede gennemførte miljølovgivning. Det er som før nævnt vigtigt, at lovgivningen på forskellige områder er integreret, således at den er en del af en samlet politik.

Vi må også være opmærksomme på, at andre forhold end ejendomsstørrelsen kan være afgørende for, om et landbrug er bæredygtigt. Driften af et moderne landbrug kræver specialiseret viden inden for forskellige driftsgrene. Det må være muligt for landmanden løbende at ajourføre sig med viden om produktionsforhold, og øget vægt på efteruddannelse kan være en vej hertil.

Der er et andet punkt, som ikke skal overses ved den fremtidige strukturudvikling, og som jeg derfor vil komme lidt ind på. Koncentrationen af husdyrholdet i store besætninger, som er fremskyndet af størrelsesøkonomiske forhold, har medvirket til at skabe opmærksomhed om to forhold. Det første er, om store besætninger har medført øget sygdomsrisiko. Det andet – og ikke mindre vigtige – er, om husdyrproduktionen foregår på en etisk forsvarlig måde. Det er et aspekt, som i det kommende årti vil få øget opmærksomhed, og som vi ikke skal overse i forbindelse med strukturudviklingen.

Før i tiden havde størstedelen af befolkningen nær tilknytning til landbrugserhvervet og forståelse for de produktionsformer, som blev anvendt på det tidspunkt. Produktionsformerne har siden udviklet sig meget og er på mange måder blevet bedre. Indsigten i dyrets behov for fodersammensætning har f.eks. medført, at det foder, som i dag anvendes, er af væsentlig højere kvalitet end før i tiden. På samme måde er staldforholdene i mange tilfælde blevet bedre, og også på sygdomsbekæmpelsesområdet er der sket store fremskridt.